

(IM)MIGRANTS, ASYLUM SEEKERS AND REFUGEES – WYBRANA TERMINOLOGIA ANGLOJĘZyczna W UNIJNYCH AKTACH PRAWNYCH I JEJ POLSKIE EKWIWALENTY

Julita Śmigielska

Autorka jest absolwentką Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW (specjalizacja z zakresu tłumaczeń ustnych z języka rosyjskiego i angielskiego). Obecnie doktorantka na Wydziale Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, zajmuje się (krytyczną) analizą dyskursu medialnego i politycznego.

Słowa kluczowe: polityka migracyjna, anglojęzyczna terminologia unijna, migracja

Wstęp

Polityka migracyjna Unii Europejskiej zaczęła kształtować się w latach 90. Ważny wpływ na jej wymiar ma funkcjonowanie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (*area of freedom, security and justice*), w zakres której wchodzi m.in. zarządzanie granicami zewnętrznymi UE, polityka azylowa i imigracyjna czy zwalczanie przestępczości. Po posiedzeniu Rady Europejskiej w Tampere w 1999 r. rozpoczęły się prace nad stworzeniem Wspólnego Europejskiego Systemu Azylowego (*Common European Asylum System*), którego podstawą było powszechne zastosowanie Konwencji genewskiej z dnia 28 lipca 1951 r. dotyczącej statusu uchodźców (*Geneva Convention of 28 July 1951 relating to the Status of Refugees*) wraz z Protokołem nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r. (*New York Protocol of 31 January 1967*). Systematyczny wzrost liczby imigrantów z Afryki Północnej był odnotowywany od końca lat 90. XX wieku. Obecny „kryzys migracyjny”, związany z napływem ludności z Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu do Europy na skutek konfliktów w Syrii i Iraku spowodował intensyfikację debaty na temat polityki imigracyjnej.

Z punktu widzenia tłumaczeń temat migracji może być zagadnieniem o tyle problematycznym, że jako kwestia o charakterze globalnym znajduje odzwierciedlenie w prawie międzynarodowym, unijnym oraz krajowym. Możliwe rozbieżności terminologiczne mogą wynikać z faktu odmiennego definiowania niektórych pojęć w prawie unijnym (rozporządzenia, dyrektywy, decyzje i zalecenia), dokumentach ONZ i polskich aktach prawnych. Celem artykułu jest przedstawienie podstawowej terminologii związanej z migracjami w unijnych aktach prawnych wraz z polskimi ekwiwalentami.

Terminy omówione w artykule pochodzą z unijnych aktów prawnych i ich oficjalnych tłumaczeń zamieszczonych w bazie EUR-Lex, unijnej bazy terminologicznej IATE oraz wielojęzycznych stron internetowych instytucji UE.

1. Podstawowe definicje

Podstawowym problemem tłumaczeniowym w dokumentach unijnych jest częsty brak dokładnych definicji stosowanych w nich pojęć. W kwestiach związanych z uchodźcami stosowane są definicje pochodzące z Konwencji genewskiej z 1951 r. i Protokołu nowojorskiego z 1967 r. Z kolei w częściach związanych z prawami człowieka pojawiają się także odwołania do Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (*European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms*), przyjętej w ramach Rady Europy. W pierwszej części artykułu przedstawione zostaną podstawowe definicje związane z pojęciem migracji.

Migracje

Zjawisko migracji, definiowanej najogólniej jako „przemieszczanie się mieszkańców jednego kraju czy regionu do drugiego, spowodowane np.: kataklizmami żywiołowymi, wojnami, prześladowaniem politycznym czy gwałtownymi przemianami społecznymi” (Mojsiewicz 1998: 227), można podzielić według różnych kryteriów. Wyróżnia się *migracje dobrowolne* (*voluntary migration*) i *przymusowe* (*forced migration*), *migracje wewnętrzne* (*internal migration*), czyli zmianę miejsca stałego lub czasowego pobytu w obrębie jednego kraju oraz *migracje zagraniczne/zewnętrzne* (*external migration*) w sytuacji przemieszczania się ludności w celu zmiany kraju zamieszkania (Duszczyk 2011: 18). W przypadku opuszczenia państwa przez grupę ludności mówi się o *emigracji* (*emigration*), natomiast *imigracja* (*immigration*) to zjawisko polegające na dopływie cudzoziemców na terytorium państwa (Michałowska 1997: 122). Istnieje także *migracja tranzytowa* (*transit migration*) – napływ ludności do jednego kraju w celu przemieszczenia się do innego. W ramach kolejnego podziału wyróżnia się *migracje długookresowe* (*long-term migration*) (pobyt dłuższy niż dwanaście miesięcy) oraz *migracje krótkookresowe* (*short-term migration*) (pobyt dłuższy niż trzy miesiące, ale krótszy niż dwanaście miesięcy) (Duszczyk 2011: 20). Podział migracji ze względu na kryterium przyczynowe obejmuje m.in. *migracje edukacyjne* (*educational migration*), *polityczne* (*political migration*), *ekonomiczne* (*economic migration*).

Mniej jasny podział występuje w ramach rozróżnienia na migracje legalne i nielegalne. *Migracje legalne* (*legal migration*) dotyczą sytuacji, w których przekroczenie granicy i pobyt cudzoziemca w danym kraju odbywają się w sposób zgodny z prawem (Duszczyk 2011: 18). O *migracji nielegalnej* (*illegal migration*) mówi się w przypadku nielegalnego przekroczenia granicy przez cudzoziemca, co jednocześnie wiąże się z faktem, że „jego pobyt w państwie docelowym nie może zostać uznany za legalny” (Duszczyk 2011: 19). Przeciwni używaniu określenia „nielegalni imigranci”, które może wywoływać stygmatyzujące konotacje, są obrońcy praw człowieka. W tym przypadku zaleca się używanie terminu np. „imigranci o nieudokumentowanym statusie” (Balicki, Stalker 2006: 48).

Komunikat KE z 19 lipca 2006 r. w sprawie priorytetów politycznych w walce z nielegalną imigracją obywateli państw trzecich, COM (2006) 402, definiuje *nielegalną imigrację* jako termin odnoszący się do

obywateli państw trzecich, którzy nielegalnie wjeżdżają na terytorium państwa członkowskiego (w tym jego lotnicze sfery tranzytowe) drogą lądową, morską i powietrzną, co odbywa się często z wykorzystaniem fałszywych lub podrobionych dokumentów albo za pośrednictwem sieci przestępczości zorganizowanej skupiających przemytników i nielegalnych handlarzy.

Inna grupa, którą zgodnie ze wspomnianym komunikatem obejmuje pojęcie nielegalnej imigracji to osoby, które w sposób legalny wjeżdżają do UE, jednak bezprawnie przedłużają pobyt na terenie Unii oraz osoby, które pomimo uzyskania odmowy przyznania azylu w danym kraju pozostają na jego terenie.

Działania grup przestępczych można podzielić na *handel ludźmi* (*trafficking in human beings*), jeśli mowa o wykorzystywaniu nielegalnych imigrantów i czerpaniu z tego tytułu korzyści finansowych oraz *przemyt ludzi* (*smuggling of people*) – w momencie, gdy dochodzi do umożliwienia cudzoziemcom nielegalnego wjazdu na terytorium UE i czerpania z tego procederu korzyści materialnych (Duszczyk 2011: 22).

Uchodźca

Najważniejszym uzgodnieniem międzynarodowym, odnoszącym się do kwestii uchodźstwa oraz definiującym pojęcie uchodźcy jest Konwencja genewska z 1951 r. dotycząca statusu uchodźców wraz z protokołami dodatkowymi. W aktach prawnych UE termin „uchodźca” jest definiowany zgodnie z wymaganiami wymienionymi w tym dokumencie. Zgodnie z art. 1A (2) Konwencji genewskiej, status uchodźcy może zostać przyznany osobie, która:

na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub z powodu przekonań politycznych przebywa poza granicami państwa, którego jest obywatelem, i nie może lub nie chce z powodu tych obaw korzystać z ochrony tego państwa, albo która nie ma żadnego obywatelstwa i znajdując się, na skutek podobnych zdarzeń, poza państwem swojego dawnego stałego zamieszkania nie może lub nie chce z powodu tych obaw powrócić do tego państwa.

2. Alfabetyczne zestawienie angielskich terminów unijnych i ich polskich ekwiwalentów wyselekcjonowanych z dokumentów zamieszczonych w bazie EUR-Lex

accomodation center	ośrodek zakwaterowania dla azylantów/ ośrodek dla cudzoziemców
admission of migrants	przyjmowanie migrantów
admission procedures	procedury przyjmowania
applicant for international protection	wnioskodawca ubiegający się o ochronę międzynarodową
applicant with special reception needs	wnioskodawca o szczególnych potrzebach w zakresie przyjmowania
application for international protection	wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej
asylum application	wniosek o udzielenie azylu
asylum procedures	procedury azylowe
asylum seeker	osoba ubiegająca się o azyl
asylum system	system azylowy
beneficiaries of international protection	osoby korzystające z ochrony międzynarodowej/osoby objęte ochroną międzynarodową
beneficiaries of refugee status	beneficjenci statusu uchodźcy
border management	zarządzanie granicami
border surveillance operation	operacja ochrony granic
Common European Asylum System	Wspólny Europejski System Azylowy
country of origin	kraj pochodzenia
country of transit	kraj tranzytu
decision granting refugee or subsidiary protection status	decyzja o nadaniu statusu uchodźcy lub przyznaniu ochrony uzupełniającej
detecting, preventing and combating illegal immigration	wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie nielegalnej imigracji
determining asylum authority	organ rozpatrujący wniosek o nadanie statusu uchodźcy
displaced person	wysiedleniec
economic migrant	migrant ekonomiczny/ migrant zarobkowy/ migrant z przyczyn ekonomicznych
examination of an asylum application	rozpatrzenie wniosku o azyl
expulsion	wydalenie
expulsion, removal or extradition	wydalenie, odesłanie czy ekstradycja

external EU border	granica zewnętrzna UE
granting refugee status	nadawanie statusu uchodźcy
host communities	społeczności przyjmujące
illegal immigration	nielegalna imigracja
immigrant	imigrant
inflow of refugees	napływ uchodźców
integration of third-country nationals	integracja obywateli państw trzecich
internal EU border	granica wewnętrzna UE
internal protection	ochrona wewnętrzna
internally displaced person	uchodźca wewnętrzny
irregular migrant	migrant o nieuregulowanym statusie
irregular migration	nieuregulowana migracja
legal migration	legalna migracja
legally residing third-country nationals	legalnie przebywający obywatele państw trzecich
mass influx	masowy napływ
material reception conditions	świadczenia materialne w ramach przyjmowania
migrant	migrant
migration flows	przepływy migracyjne
migration management	zarządzanie migracjami
migratory pressure	presja migracyjna
migratory route	szlak migracyjny
person eligible for subsidiary protection	osoba kwalifikująca się do ochrony uzupełniającej
person in need of international protection	osoba potrzebująca ochrony międzynarodowej
policy on asylum and immigration	polityka azylowa i imigracyjna
principle of non-refoulement	zasada non-refoulement
protection of migrants, refugees and asylum seekers	ochrona migrantów, uchodźców i osób ubiegających się o azyl
provisions of the asylum acquis	przepisy dorobku prawnego w dziedzinie azylu
readmission agreement	umowa o readmisji
reception conditions	warunki przyjmowania
reception of asylum seekers	przyjmowanie osób ubiegających się o azyl

refugee	uchodźca
refugee crisis	kryzys uchodźczy/ kryzys związany z uchodźcami
refugee status	status uchodźcy
relocation	relokacja
resettlement of refugees	przesiedlenie uchodźców
residence permit	zezwoleń na pobyt
returnees	osoby powracające
revocation of, ending of or refusal to renew refugee status	cofnięcie, uchylenie albo odmowa odnowienia statusu uchodźcy
right to asylum	prawo do azylu
smuggling of migrants (by sea)	przemyt migrantów (drogą morską)
stateless persons	bezpaństwowcy
statelessness	bezpaństwowość
subsidiary protection	ochrona uzupełniająca
subsidiary protection status	status ochrony uzupełniającej
temporary protection	ochrona tymczasowa
third-country nationals	obywatele państw trzecich
to prevent unauthorised border crossings	zapobiegać niedozwolonemu przekraczaniu granic
tolerated stay	pobyt tolerowany
trafficking in human beings	handel ludźmi
transit centre for refugees	ośrodek tranzytowy dla uchodźców
United Nations Convention relating to the Status of Refugees	Konwencja Narodów Zjednoczonych dotycząca statusu uchodźców
voluntary departure	dobrowolny wyjazd
voluntary return	dobrowolny powrót
withdrawal of asylum application	wycofanie wniosku o azyl

3. Komentarz

Przykład 1.

Do hasła *displaced person* w bazie IATE przypisane zostały dwa polskie tłumaczenia:

displaced person	wysiedleniec (IATE ID: 3556709)
displaced person	przesiedleniec (IATE ID: 131427)

Ekwiwalenty są oznaczone różną oceną wiarygodności: termin *wysiedlenie* z adnotacją „origin of the reference: Legislation UE” otrzymał ocenę *very reliable* (cztery gwiazdki na cztery), z kolei *przesiedlenie* – ocenę *reliable* (trzy gwiazdki na cztery). Można zakładać, że nie są to terminy synonimiczne.

Jak stosowane są podane odpowiedniki w praktyce? Tłumaczenie terminu *displaced person* jako *wysiedlenie* można znaleźć np. w dyrektywie Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (IATE ID: 3556709). Z kolei termin *przesiedlenie* występuje w rozporządzeniu (WE) nr 2130/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 października 2001 r. w sprawie działań na rzecz pomocy przesiedleńcom w rozwijających się krajach Azji i Ameryki Łacińskiej (IATE ID: 131427).

Zgodnie z art. 2 (c) wspomnianej wyżej dyrektywy Rady 2001/55/WE,

„wysiedleńcy” oznaczają obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, którzy zostali zmuszeni do opuszczenia swojego państwa lub regionu pochodzenia lub też zostali ewakuowani, w szczególności w odpowiedzi na apel organizacji międzynarodowych, i nie są w stanie bezpiecznie i na stałe powrócić ze względu na sytuację istniejącą w ich państwie, oraz którzy mogą być objęci zakresem art. 1A Konwencji Genewskiej lub innego instrumentu międzynarodowego lub krajowego przyznającego międzynarodową ochronę, w szczególności: i) osoby, które uciekły z obszarów objętych konfliktem zbrojnym lub na których dochodzi stale do aktów przemocy; ii) osoby zagrożone lub będące ofiarami systematycznych i uogólnionych naruszeń praw człowieka.

Zgodnie z art. 2 (a) rozporządzenia (WE) nr 2130/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady, będącym źródłem drugiego ekwiwalentu w bazie IATE, termin

„przesiedleńcy” oznacza: i) uchodźców, zgodnie z definicją zawartą w Konwencji dotyczącej statusu uchodźców zawartej w Genewie dnia 28 lipca 1951 r. oraz w Protokole Nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r., lub ii) wysiedleńców, którzy zostali zmuszeni do szukania schronienia poza ich regionem pochodzenia w wyniku konfliktów i którzy nie posiadają statusu uchodźcy, lub iii) byłych uchodźców lub wysiedleńców, którzy wrócili do swojego kraju lub regionu pochodzenia.

Powyższy przykład pokazuje, że w razie wątpliwości co do trafności danego terminu ze względu na specyficzne użycie, należy porównać jego tłumaczenie w różnych aktach prawnych z uwzględnieniem definicji pojęć.

Przykład 2.

Dla terminu *internally displaced person* (IATE ID: 900368) oznaczonym w bazie IATE jako *very reliable* (do którego przypisano także skrótowiec IDP) podano cztery polskie odpowiedniki:

- a) osoba wewnątrznie przesiedlona;
- b) IDP;
- c) uchodźca wewnętrzny;
- d) wewnętrzny przesiedleńca.

W bazie terminologicznej IATE odpowiednik *osoba wewnątrznie przesiedlona* został uznany za termin o wysokiej wiarygodności (trzy gwiazdki na cztery z dodatkowym oznaczeniem *preferred*). Ekwiwalent ten, podobnie jak skrótowiec IDP, jest odpowiednikiem terminologicznym w tekstach ONZ, termin występuje np. na oficjalnej stronie internetowej UNHCR (*United Nations High Commissioner for Human Rights* – Wysoki Komisarz NZ ds. Praw Człowieka).

Trzeci odpowiednik, *uchodźca wewnętrzny*, otrzymał tę samą ocenę wiarygodności (*reliable*), co *osoba wewnątrznie przesiedlona* i został opatrzony komentarzem, że jest to termin stosowany w tekstach UE. Z kolei ostatni, czwarty odpowiednik *wewnętrzny przesiedleńca* (z oceną wiarygodności dwie gwiazdki na cztery) według opisu w bazie IATE jest tłumaczeniem używanym w tekstach publicystycznych, ale nie w kontekście dokumentów unijnych. Pożyteczny sposób uporządkowania terminologicznego w bazie IATE nie znajduje odzwierciedlenia w tłumaczeniu tekstów unijnych, w których termin *internally displaced person* jest tłumaczony wymiennie jako *wewnętrzny przesiedleńca* lub *osoba wewnątrznie przesiedlona*.

Przykład 3.

Powszechnym odpowiednikiem terminu *refugee crisis* w tekstach publicystycznych jest od dłuższego czasu *kryzys uchodźczy*. Również unijna baza terminologiczna IATE podaje jako polski ekwiwalent sformułowanie *kryzys uchodźczy* (IATE ID: 3566704), powołując się na kontekst użycia w tekstach zamieszczonych na stronie internetowej KPRM czy Amnesty International. W tłumaczeniach unijnych aktów prawnych oraz na stronach internetowych instytucji unijnych termin *refugee crisis* jest tłumaczony jako *kryzys uchodźczy* i – równie często – jako *kryzys związany z uchodźcami*.

Przykład 4.

Polskim odpowiednikiem terminu *illegal immigration* jest *nielegalna imigracja*. W bazie IATE hasłu *illegal immigration* (IATE ID: 755230) przyporządkowany jest także termin *irregular immigration* z polskim ekwiwalentem *imigracja nieuregulowana* o takiej samej ocenie wiarygodności (*reliable*, trzy gwiazdki na cztery).

W kontekście unijnym termin *illegal immigration* odnosi się zazwyczaj do zapisów Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (art. 79) i jego znaczenie może różnić się w zależności od tego, w odniesieniu do którego punktu wspomnianego artykułu został użyty (IATE ID: 755230). Artykuł 79 (1) mówi o imigracji, która jest nielegalna ze względu na sprzeczność z odpowiednimi przepisami prawa:

1. The Union shall develop a common immigration policy aimed at ensuring, at all stages, the efficient management of migration flows, fair treatment of third-country nationals residing legally in Member States, and the prevention of, and enhanced measures to combat, illegal immigration and trafficking in human beings. (Official Journal C 326, 26/10/2012 P. 0001 – 0390)	1. Unia rozwija wspólną politykę imigracyjną mającą na celu zapewnienie, na każdym etapie, skutecznego zarządzania przepływami migracyjnymi, sprawiedliwego traktowania obywateli państw trzecich przebywających legalnie w Państwach Członkowskich, a także zapobieganie nielegalnej imigracji i handlowi ludźmi oraz wzmocnione ich zwalczanie. (Dziennik Urzędowy C 326, 26/10/2012 P. 0001 – 0390)
---	--

W przypadku art. 79(2)(c) rozróżnia się *nielegalną imigrację* (*illegal immigration*) i *nielegalny pobyt* (*unauthorised residence*). W takim kontekście użycia nielegalna imigracja ma związek z nielegalnym przekroczeniem granicy (IATE ID: 755230).

(2)(c) illegal immigration and unauthorised residence, including removal and repatriation of persons residing without authorisation; (Official Journal C 326, 26/10/2012 P. 0001 – 0390)	(2)(c) nielegalna imigracja i nielegalny pobyt, w tym wydalenie i odsyłanie osób przebywających nielegalnie; (Dziennik Urzędowy C 326, 26/10/2012 P. 0001 – 0390)
--	---

Termin *illegal immigration* (*nielegalna imigracja*) jest używany w unijnych aktach prawnych odnoszących się do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przy opisie samego zjawiska (IATE: 755230). Z kolei w odniesieniu do osób zaleca się użycie terminu *irregular immigrant* (IATE: 815966) ze względu na fakt, iż określenie „nielegalna” konotuje podstawy przestępcze. Użycie mniej piętnującego terminu „nieregularna” ma mieć związek z poszanowaniem praw człowieka.

Przykład 5.

W bazie terminologicznej IATE hasłu *principle of non-refoulement* (IATE ID: 3556860) przyporządkowano trzy polskie ekwiwalenty:

- a) zasada non-refoulement,
- b) zasada niewydalania,
- c) zakaz wydalenia lub zawracania.

Wszystkim ekwiwalentom nadano taki sam stopień wiarygodności, co może świadczyć o ich synonimiczności (cztery gwiazdki na cztery – *very reliable*). Pierwszy wariant jest

oznaczony dodatkowo jako *preferred*. Według opisu w bazie IATE termin *zasada non-refoulement* jest stosowany w UE, a *zasada niewydalania* oraz *zakaz wydalenia lub zawracania* są opisane jako terminy z zakresu prawa międzynarodowego i polskiego. W praktyce w dokumentach unijnych stosowany jest zarówno ekwiwalent *zasada non-refoulement*, jak i *zasada niewydalania* (terminy funkcjonują wymiennie, oba odnoszą się do zapisów Konwencji genewskiej z 1951 r. dotyczącej statusu uchodźców). Termin *zakaz wydalenia lub zawracania* jest dosłownym tłumaczeniem tytułu art. 33 Konwencji genewskiej – *Prohibition of expulsion or return* (*“refoulement”*). W tym przypadku niespójność terminologiczna pojawia się w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/51/UE z dnia 11 maja 2011 r. zmieniającej dyrektywę Rady 2003/109/WE w celu rozszerzenia jej zakresu na osoby objęte ochroną międzynarodową, gdzie termin *principle of non-refoulement* jest tłumaczony jako *zasada niedopuszczalności wydalenia*.

4. Wnioski

Podsumowując, najbogatszym źródłem terminologii unijnej odnoszącej się do tematu polityki migracyjnej, które daje możliwość porównania kilku wersji językowych, są oficjalne tłumaczenia aktów prawnych zamieszczone w portalu EUR-Lex. Dodatkowe cenne źródło informacji na temat odpowiedników terminologicznych stanowi baza terminologiczna IATE, w której wszystkie hasła są opatrzone odniesieniem do szerszego kontekstu wraz z podaniem źródła oraz uwagami na temat specyficznego użycia językowego. Jednak nawet w oficjalnych tłumaczeniach występują rozbieżności terminologiczne, np. opisany w artykule przypadek tłumaczenia terminu *principle of non-refoulement* czy różne ekwiwalenty terminu *internally displaced person*. Wszelkich rozbieżności terminologicznych należy unikać poprzez sprawdzenie wariantów w różnych aktach prawnych, a w razie możliwości odniesienie ich do oficjalnych definicji. W obrębie tematyki związanej z polityką imigracyjną i azylową ważnym odniesieniem terminologicznym są zarówno tak fundamentalne teksty prawa międzynarodowego jak Konwencja genewska z 1951 r. dotycząca statusu uchodźców, jak i teksty unijnych dyrektyw czy rozporządzeń.

BIBLIOGRAFIA

- Balicki J., Stalker P. (2006) *Polityka imigracyjna i azylowa: wyzwania i dylematy*. Warszawa: Wydawnictwo UKSW.
- Duszczek M. (2011) *Polityka imigracyjna Unii Europejskiej oraz swobodny przepływ pracowników – ewolucja i teraźniejszość*. Warszawa: Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR.
- Michałowska G. (red.) (1997) *Mały słownik stosunków międzynarodowych*. Warszawa: WSiP.
- Mojśiewicz C. (red.) (1998) *Leksykon współczesnych międzynarodowych stosunków politycznych*. Wrocław: Atla 2.

Źródła

COM – patrz Komunikat KE

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/51/UE z dnia 11 maja 2011 r. zmieniająca dyrektywę Rady 2003/109/WE w celu rozszerzenia jej zakresu na osoby objęte ochroną międzynarodową [dostęp: 02.03.2016]. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32011L0051>, wersja EN: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011L0051>

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/33/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową [dostęp: 02.03.2016]. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32013L0033>, wersja EN: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013L0033>

Dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami [dostęp: 02.03.2016]. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32001L0055>, wersja EN: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32001L0055>

Dyrektywa Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony [dostęp: 02.03.2016]. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32004L0083>, wersja EN: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32004L0083>

Dyrektywa Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w Państwach Członkowskich [dostęp: 02.03.2016]. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:32005L0085>, wersja EN : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32005L0085>

EUR-Lex <http://www.eur-lex.europa.eu>

IATE <http://www.iate.europa.eu>

Komunikat KE z 19 lipca 2006 r. w sprawie priorytetów politycznych w walce z nielegalną imigracją obywateli państw trzecich, COM (2006) 402 końcowy [dostęp: 02.03.2016]. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52006DC0402>, wersja EN: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52006DC0402>

Konwencja dotycząca statusu uchodźców, sporządzona w Genewie dnia 28 lipca 1951 r. Dz.U. 1991 nr 119 poz. 515. [dostęp: 01.03.2016]. <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19911190515>

Rozporządzenie (WE) nr 2130/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 października 2001 r. w sprawie działań na rzecz pomocy przesiedleńcom w rozwijających się

krajach Azji i Ameryki Łacińskiej [dostęp: 02.03.2016]. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32001R2130>, wersja EN: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32001R2130>

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 656/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiające zasady ochrony zewnętrznych granic morskich w kontekście współpracy operacyjnej koordynowanej przez Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Granicach Zewnętrznych państw członkowskich Unii Europejskiej [dostęp: 02.03.2016]. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0656>, wersja EN: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R0656>

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej [dostęp: 02.03.2016]. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>, wersja EN: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012E/TXT>

Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego i Rady Stawić czoła kryzysowi uchodźczemu w Europie: rola Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych [dostęp: 02.03.2016]. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52015JC0040>, wersja EN: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015JC0040>

STRESZCZENIE

W artykule omówiona została unijna terminologia anglojęzyczna dotycząca polityki migracyjnej oraz jej polskie ekwiwalenty. W części pierwszej zaprezentowano podstawowe definicje związane z pojęciem migracji. Główną część artykułu stanowi angielsko-polski glosariusz terminów zaczerpniętych z aktów prawnych UE odnoszących się do polityki migracyjnej. Artykuł zamyka komentarz do wybranych przykładów różnych ekwiwalentów tłumaczeniowych w kontekście tekstów unijnych, dokumentów ONZ i prawa krajowego.

SUMMARY

(Im)migrants, Asylum Seekers and Refugees – the English Terminology in European Union Legislative Acts with Polish Equivalents

Key words: migration policy, EU terminology, migration

The article presents an overview of English migration policy terms extracted from European Union legislative acts and accompanied by their Polish equivalents. The first part discusses basic definitions connected with migrations. The main part of the paper is an English-Polish glossary of the basic terminology related to immigrants, asylum seekers and refugees that is used in European Union legislative acts. The last section discusses several examples of different equivalents in the context of European Union texts, UN documents, or domestic law.